

Undervisningsbeskrivelse

Stamoplysninger til brug ved prøver til gymnasiale uddannelser

Termin	December 2021
Institution	VUC Roskilde - Roskildeafdelingen
Uddannelse	HF2 – ordblindeklassen
Fag og niveau	KS - historie
Lærer(e)	Margit Mosgaard Jensen (RMJ)
Hold	Rhf2h19

Oversigt over gennemførte undervisningsforløb

Titel 1	Kulturel kold krig - enkeltfagligt
Titel 2	Identitet i forandring - fællesfagligt
Titel 3	Verden og Vesten - enkeltfagligt
Titel 4	Danmark i 1800-tallet - dansk/historie
Titel 5	Syrien - enkeltfagligt
Titel 6	Forbrydelse og straf - fællesfagligt

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb

Titel 1	Kulturel kold krig
Indhold	<u>Baggrundslitteratur:</u> Lars Andersen et al. "Fokus - kernestof i historie - fra verdenskrig til velfærd"(2006), Gyldendal, s. 14-16 Ulrik Grubb et al. "Overblik - verdenshistorien i korte træk" (2012), Gyldendal, s. 158-171 Danmarkshistorien.dk "Amerikanisering af dansk kultur 1945-1955" Århus Universitet, besøgt januar 2018 Irene Berg: "Nixon og Khrusjtjov diskutererede køkkener" videnskab.dk, 24. marts 2010 Berlingske: "OL har forstsat stor politisk betydning", 3. august 2004 <u>Kilder:</u> Ivan Enoksen: "Idrætsverdenens tredje supermagt" i Børn og Unge 1988 via <i>Tyskland - fra Rødhætte til Rammstein</i> på forlagetcolumbus.dk Statsministeriet: "Hvis krigen kommer", januar 1962, uddrag "Gallup 1962: en tredjedel af befolkningen læste ikke 'Hvis krigen kommer'" via danmarkshistorien.dk, Århus Universitet, besøgt januar 2018 Harry S. Truman: Trumandoktrinen (1947) via overblik.gyldendal.dk "Ulbrichts ti bud, juli 1958" via his2rie.dk <u>Billeder:</u> Reklame for bikini 1946 <u>Film:</u> Wolfgang Becker: "Good bye Lenin"(2003), Tyskland, spillefilm Gabe Polsky: "Red Army" (2015), USA, dokumentar <u>Klip:</u> Duck and cover(1951) https://www.youtube.com/watch?v=IKqXu-5jw60 Danmarks Radio: Demonstration af hvis krigen kommer(1962) <u>Supplerende stof:</u> Demonstration af modelkøkken 1957, https://www.youtube.com/watch?time_continue=3&v=Vui2CSEwOxQ Uddrag af Kitchen-debate mellem Khrusjtjov og Nixon 1959: https://www.youtube.com/watch?v=-CvQOUncY4 Ca. 110 sider

Omfang	Ca. 50 lektioner
Særlige fokuspunkter	Kernestof: - Ideologiernes kamp i det 20. århundrede - Styreformer i historisk og nutidigt perspektiv - forholdet mellem aktør og struktur i et historisk og nutidigt perspektiv - natur, teknologi og produktions betydninger for mennesker i historisk og nutidigt perspektiv - nedslag i verdens og Europas historie fra antikken til i dag, herunder forskellige typer af årsagssammenhænge og periodiseringsprincipper - historiefaglige metoder
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning, virtuelle arbejdsformer, projektarbejdsform, skriftligt arbejde

Titel 2	Identitet i Forandring
Indhold	Baggrundslitteratur: Reimick m.fl.: Kultur og samfund. En grundbog, Systime, 2009: 92-97, 99 (samfundstyper) Reimick m.fl.: Kultur og samfund. En materialesamling, 2011: 23-26, 30-31, 41-45, 58-59 (familietyper) Løkke og Jacobsen: Familieliv i Danmark, Systime, 2. udg. 1990: 10(begrebet familie), 13-16, 20-29, 135 (det traditionelle samfund), 54-58 (den første industrialisering), 58 (lovgivning om familien), 88-94 (den tidlige arbejderfamilie i byerne), 103-108 (kernefamilien i 1950erne), 201 (familiebilleder 1880erne) Supplerende stof Videoer om børn i 1950erne og 1960erne Forskellige grupper har arbejdet med udvandringen til Amerika, højskoler, andelsbevægelsen, grundtvigianismen og indre mission, arbejderbevægelsen. Kildekritik Berlingske Tidende, 1.7.2013: Birthe Linddal: Jeg, mig selv og mig https://www.berlingske.dk/samfund/jeg-mig-selv-og-mig
Omfang	ca. 24 lektioner
Særlige fokuspunkter	I dette flerfaglige KS-forløb kan du blive klogere på, hvordan den danske identitet har forandret sig. Vi ser på - gennem dokumentarer og historisk fremstilling - hvordan Danmark gik fra at være et bondesamfund til

	et velfærdssamfund. Du vil kunne læse om, hvordan den de valg og muligheder danskerne har ændrede sig i takt med samfundet, som gik fra at være feudalt til at være et kapitalistisk samfund. Vi taler om de tre forskellige samfundstyper, nemlig det traditionelle, det moderne og det senmoderne samfund. Kernestof: – At forstå den lille historie i den store historie med fokus på bondens liv gennem tiden og hvordan danskernes valg og muligheder har ændret sig. – At se på Danmark og få et overblik over hvad der har ændret sig gennem tiden fra det traditionelle samfund, til det moderne og senmoderne samfund. – At bruge din tværfaglige viden og begreber fra et fællesfagligt KS emne. Det betyder at din viden fra samfundsfag, religion og historie skal i spil. – At forklare hvordan danskernes identitet har ændret sig. – At kunne se aktør i de forskellige samfund og forklare de strukturer som ses her, fx arbejderbevægelsen, andelsbevægelsen og kvindebevægelsen.
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning, virtuelle arbejdsformer, pararbejde, gruppearbejde, synopsis, begrebskort, fremlæggelser

Titel 3	Verden og Vesten
Indhold	<i>Corona emne</i> Baggrundslitteratur: Bryld, Carl-Johan: ”Verden efter 1914 - i dansk perspektiv”, Systime, 2019 (iBog) Kapitel 1: "Verden 1914" Til og med afsnittet: “Udviklingsoptimisme og social konflikt”, Kapitel 7: "Europæernes tilbagetog". Kilder: Fra Bryld, Carl-Johan: Verden efter 1914 - i dansk perspektiv, Systime, 2019 (iBog): Sir Charles Dilke: Et større Storbritannien, 1868 Francis Galton: Lad kineserne få Afrika, 1879 Erklæring fra Den amerikanske anti-imperialistiske Liga, 1899 Geografisk Tidsskrift 1883 Dr. E. Pontoppidan ”Racekarakteristikker. Et Foredrag” Billede: "We face neither East nor West: We face forward" - sagt/ skrevet af Kwame Nkrumah
Omfang	Anvendt uddannelsestid: timer ca. 60 lektioner
Særlige fokuspunkter	Dette enkeltfaglige historieforløb ser på hvordan vi går fra imperialisme til afkolonisering, som begge er vigtige ord. I dette forløb skal vi arbejde med at forstå hvordan verden forandrede sig –

	økonomisk, kulturelt og politisk med fokus på forholdene mellem de europæiske lande og de koloniserede lande. Vi skal også arbejde med hvordan kolonimagterne opfattede de lande og folk de koloniserede. Her er et vigtig begreb menneskesyn. Til slut, så ser vi på hvordan verden ændrede sig efter de to verdenskrige og hvordan mange lande opnåede selvstændighed. Kernestof: – At forstå årsagerne til og virkningerne af de europæiske imperiemagters indflydelse i verden. – At opnå indsigt i argumenter for og imod kolonisering/ imperialisme. – At opnå indsigt i de tanker europæere havde om andre befolkninger dvs. deres menneskesyn. – At forstå og anvende teorier og begreber om menneskesyn, racisme og imperialisme. – At træne færdigheder til mini-SSO i historie, dvs. skriftlige øvelser.
Væsentligste arbejdsformer	Klassen arbejdede med læst stof og arbejdsspørgsmål, kildeanalyse med fokus på brug af citat/ordvalg samt kildekritisk analyse af billede med brugen af et særligt begreb ”menneskesyn”. Slutteligt skulle klassen lave en kort redegørelse som optakt til mini-SSO-forløbet med dansk.

Titel 4	Danmark i 1800-tallet
Indhold	Baggrundslitteratur: Irene Berg Petersen "<i>Hvorfor har vi ikke direkte demokrati som i oldtidens Athen?</i>", artikel fra d.3. juni, 2013: https://videnskab.dk/sporg-videnskab/hvorfor-har-vi-ikke-direkte-demokrati-som-i-oldtidens-athen (4,5 ns) Lars Bo Kaspersen, "<i>Danmark i Verden</i>", kapitel 6 om Danmark og national identitet (Gyldendal), 2008 Thomas Hylland Eriksen, "<i>Kulturmøder i praksis</i>", uddrag af kap. 4 "nationalisme" fra forlaget Munksgaard, 2006 Silas Mortensen via videnskab.dk: "<i>Sådan mistede Danmark Norge</i>"(2012) Ida Svinth-Værgen, "<i>Adam Oehlenschläger, 1779-1850</i>" fra danmarkshistorien.dk (sidst redigeret 2016) https://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/adam-oehenschlaeger-1779-1850/ (besøgt d.23.11.2021) Kilder: - "Danmarks første demokratiske grundlov. Uddrag af Danmarks Riges Grundlov af 5. juni 1849" Taget fra: Lona Lerberg og Johnny Thiedecke: <i>Danmark i Guldalderen. Samfund, politik og ideologi 1800-1850</i>, Pantheon, København, 1998, s. 131+134-135. Hollesen, Helge "<i>Nederlaget i 1864 blev et tabu i dansk maleri</i>" fra Aarhus Universitet (2021) https://newsroom.au.dk/nyheder/vis/artikel/nederlaget-i-1864-

[blev-et-tabu-i-dansk-maleri/](#) (besøgt d.23.04.2021)

KILDER:

"Den franske menneskerettighedserklæring" i Kiøbenhavnske Tidender, 4. og 11. september, 1789 fra Danmarkshistorien.dk (sidst redigeret 2016)

<https://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/den-franske-menneskerettighedserklaering-i-de-til-forsendelse-med-posten-allene-privilegerede-kioe/> (besøgt d.21.05.2021)

Den grundlovgivende rigsforsamling, "Danmarks Riges Grundlov, 5. juni 1849 (Junigrundloven)" fra Danmarkshistorien.dk (redigeret 2012)

<https://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/danmarks-riges-grundlov-af-5-juni-1849-junigrundloven/> (besøgt d.21.05.2021)

Ewald, Johannes, "Kong Christian stod ved højen Mast", 1779 fra Danmarkshistorien.dk (sidst redigeret 2012)

<https://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/kong-christian-stod-ved-hoejen-mast-af-johannes-ewald-1779/> (besøgt d.21.05.2021)

Oehlenschläger, Adam, "Der er et Yndigt Land", 1819 fra Danmarkshistorien.dk (sidst redigeret 2012)

<https://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/der-er-et-yndigt-land-af-adam-oehlenschlaeger-1819/> (besøgt d.21.05.2021)

Video:

- "Grundloven. Vedtagelsen af Danmark første grundlov i 1849." fra Aarhus Universitets YouTube kanal "danmarkshistoriendk"
<http://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/grundloven-vedtagelsen-af-danmarks-foerste-grundlov-i-1849/> (ca. 6 min)
- "Miniforedrag – demokrati og demokratisering" fra Aarhus Universitets YouTube kanal "danmarkshistoriendk" (ca.5 min.)
https://www.youtube.com/watch?v=DCXjFWKyUpw&ab_channel=danmarkshistoriendk
- Miniforedrag – den franske revolution og Danmark fra Aarhus Universitets YouTube kanal "danmarkshistoriendk" (ca.3 min.)
https://www.youtube.com/watch?v=9QBdoM5p6yE&ab_channel=danmarkshistoriendk

Film:

"Historien om Danmark: Grundloven, folket og magten" fra DR1 på mitcfu.dk

Supplerende stof:

Oehlenschläger, Adam "Guldhornene" oplæst i 1930 fra Danmarkshistorien.dk (redigeret 2011)

<https://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/hoer-guldhornene-af-adam-oehlenschlaeger-oplaest-i-1930/> (besøgt d.21.05.2021)

Adam Oehlenschläger: "Fædrelandssang"(1819), via www.danmarkshistorien.dk
Johannes Ewald: "Kong Kristian stod ved højen mast"(1779)

Disse kilder er berørt i dansktimerne.

	Grundtvig, N.F. S., ”N.F.S. Grundtvigs tale ved Grundlovsfest i Tivoli 1857” fra Danske Taler – den levende talesamling, https://dansketaler.dk/tale/grundtvigs-tale-ved-grundlovsdag-d-5-juni-1857-til-grundlovsfest-i-tivoli/ (besøgt d.21.05.2021) Olst/dabu, ”Guldhorn stjålet – og fundet igen” fra tv2.dk d.18. sep. 2007 https://nyheder.tv2.dk/article.php/id-8667052%3Aguldhorn-stj%C3%83%EF%BF%BD%C3%82%C2%A5let--og-fundet-igen.html (besøgt d.23.04.2021)
Omfang	Anvendt: ca. 70 ns, 45 lektioner
Særlige fokuspunkter	I dette forløb sætter vi fokus på Danmark i 1800-tallet, og hvordan vi fik vores demokrati. Vi kommer bl.a. til at tale om forskellene på direkte og repræsentativt demokrati, hvilken styreform vi havde i Danmark før demokratiet og hvordan, hvem og under hvilke politiske omstændigheder vi fik demokrati i 1848-49. Desuden så kigger vi også på hvad nationalisme er og hvordan den kom til udtryk. I arbejdet med emnet så vil både danskfaget og historiefaget behandle nogle af de samme kilder. Det skal give et større indblik i emnet og sammen med skriftlige øvelser, forberede jer på at skrive mini-SSO i historie. Derfor vil vi også se på hvordan man laver fodnoter (det formelle), problemstillinger og skriver kildeanalyse. Dette er alt sammen noget man skal kunne til SSO-opgaven. Kernestof: - Styreformer: fra enevælde til demokrati - Sammenhænge mellem europæisk historie og dansk historie - Du forstår baggrunden for og udviklingen af nationalstaten, nationalismen og demokratiet i Danmark. - Du kan redegøre for Danmarks historie i 1800-tallet med fokus på udviklingen fra enevælde til demokrati. - Du forklarer den "nationale" konflikt med spørgsmålet om Slesvig/Holsten. - Du læser og analyserer historiske kilder, såsom skriftlige kilder, billeder og klip - Du arbejder med taksonomiske niveauer og formidling af historiske problemstillinger - Du træner skriftlighed som udmunder i en mini-SSO i historie
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning, læreroplæg, fælles opsamling, opgaveformulering ud fra udvalgte kilder, noter ud fra udvalgte læste sider i baggrundslitteraturen, skriftligt arbejde, brætspil som repetition, SSO-skriveuge med fokus på forskellige elementer af en mini-SSO.

Titel 5	Syrien
Indhold	Baggrundslitteratur:

Fra Thiedecke, Johnny: *Syrien - stormagternes og de religiøse ideologiers slagmark*, Pantheon, København, 2016 s. 37-38 og s.38-39

Fra Thiedecke, Johnny: *Syrien - stormagternes og de religiøse ideologiers slagmark*, Pantheon, København, 2016, s. 39-41 om oprøret i 2011 samt s.44-49 om Islamisk Stat.

Nyhedsindslag "[Syrien ti år senere: Hvad gør man, når skurken vinder?](#)" fra Zetland (2021)

Kilder:

Fra: Thiedecke, Johnny: *Syrien - stormagternes og de religiøse ideologiers slagmark*, Pantheon, København, 2016:

- "Tekst 16: Bashar søger at inddæmme oprøret". Uddrag af tale af Bashar al-Asad til det syriske parlament den 30. marts 2011, s. 90-92
- "Tekst 19: De kemiske angreb i Syrien i 2013 - fakta og vurderinger". Uddrag af BBC News den 24. september 2013, s. 100-103.
- "Tekst 20: Ruslands, Irans og Kinas holdning til det syriske styre omkring "giftangrebs-krisen"". Uddrag af Holly Yan, CNN: "Syria allies: Why Russia, Iran and China are standing by the regime", updated 30. august 2013, s. 103-105.
- "Tekst 21: Rusland advarer Amerika". Russia warns America: "We'll help our Syria Allies if you attack them", *Mirror Online* 6. september, 2013, s. 105-106.
- "Tekst 22: USA må besvare Assads kemiske angreb med luftangreb."Remarks by the President in address to the Nation on Syria, The White House, Office of the Press Secretary, den 10. september, s. 106-107.
- "Tekst 23: Ruslands kriseløsning". Uddrag af Forbes Opinion: "Putin offers surprise plan for international control of syrian chemical weapons - moves to steal Obamas's thunder", den 9. september 2013, s. 108.
- "Sådan endte krisen", s. 110.
- "Tekst 41: USA i krig med IS" *Uddrag af præsident Obamas tale til nationen den 10.-9.-2014*, s. 151-153.

Billeder:

- "Russian Poster Mocks Obama", 13. oktober, 2015. Her taget fra <http://neveryetmelted.com/tags/vladimir-putin/>
- "ISIL Enemies" af Steve Sack, *The Minneapolis Star Tribune*. Her taget fra http://media.cagle.com/139/2014/09/10/153516_600.jpg

FILM

- *City of Ghosts* (Dokumentar fra 2017 af Matthew Heinemann om gruppen: "Raqqa is Being Slaughtered Silently") (90 min.)
- Om byen Raqqa (optakt til dokumentaren: *City of Ghosts*.) <https://www.rodekors.dk/det-goer-vi/syrien/byer/raqqa> (1,5 ns)
- Om filmen *City of Ghosts*. <https://cphdox.dk/program/film/?id=240> (0,5 ns.)

	Film: - Video om Bashar al-Assad (5 min) https://www.dr.dk/nyheder/udland/video-portraet-af-en-diktator-al-assad-ville-vaere-oejenlaege#!/ - Video: "Manden, der satte ild på sig selv" (24 min) fra cfu Supplerende materiale: - Serinci, Deniz: "Derfor truer Tyrkiet med at angribe kurdere i Syrien" (15. januar 2018) http://pov.international/derfor-truer-tyrkiet-med-angribe-kurdere-syrien/ - Lindhardt, Svend: "USA forlader Syrien og giver plads til farlige alliancer - men der er en forklaring på Trumps beslutning" december 30, 2018 https://denkorteavis.dk/2018/usa-forlader-syrien-og-giver-plads-til-farlige-alliancer-men-der-er-en-forklaring-paa-trumps-beslutning - Klip fra DR Horisont "De unge IS-mødre" (2022) (35 min) Kilde Tekst 28: Islamisk stats religiøse ideologi - Interview med en repræsentant for IS", s. 117-119.
Omfang	Anvendt uddannelsestid: Ca. 70 ns., 24 lektioner
Særlige fokuspunkter	I dette forløb ser vi på Syrien og det arabiske forår. Vi vil både gå ned i mikrohistorien (den lille historie) med fokus på Syrien under Bashar al-Assad og oprøret i 2011, men også makrohistorien (den store historie) med fokus på stormagterne og "spillet" om Syrien samt Islamisk stat. - Du kan forklare en central udvikling/begivenhed i verdenshistorien: Det arabiske forår med fokus på Syrien. - Du kan redegøre for sammenhænge mellem det lokale/regionale/nationale i Syrien og dets påvirkninger på et mere globalt plan. - Du kan formulere historie faglige problemstillinger - Globalisering - Styreformer - Nationale/internationale konflikter og samarbejdsrelationer - Verden uden for Europa og USA
Væsentligste arbejdsformer	Arbejdsspørgsmål, fællesnoter med begreber, gruppearbejde, korte fremlæggelser, træne opstilling af problemstillinger med særligt henblik på eksamen, klassegennemgange/opsamlinger/diskussioner, udfylde skema til film.

Titel 6	Forbrydelse og straf
Indhold	Baggrundslitteratur: Peter Frederiksen "Vores Verdens Historie 1" : Uddrag fra kapitlet "Middelalderens Europa: Kirken i Centrum" (500-1500), s.120-125, s.127-132, s.135 og s.141 fra Columbus Forlag, 2019. Allan Ahle et al: "Verdenshistorisk overblik" kapitler om renæssance, reformation og oplysningstid via systime.dk

	Carl-Johan Bryld: uddrag af "Europæisk middelalder 500-1400" i <i>Verden før 1914</i> via systime.dk Carl-Johan Bryld: <i>Heksetro under katolicismen</i> i "Danmark - tider og temaer", (2017) systime.dk Forbrydelseogstraf.dk: "Straf i middelalderen", "Straf under enevælden", "Bag tremmer i 1800-tallet" Sally Schlosser Schmidt, Kasper Holdgaard Andersen "Pest i Middelalderen" fra Danmarkshistorien.dk (2016) https://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/pest/ (besøgt d.23.11.2012) Kilder: Mogens Carstensen og Jørgen Olsen: "Middelalderliv", (1992), Gyldendal, 4. udgave, s. 106-121 om "Den enkeltes sikkerhed" med landskabslovene og kirkelovene "Kong Knuds forordning om manddrab 28. dec. 1200" (tekst 36) "Jyske Lov" (tekst 41) om voldtægt og tyveri Riber Ret (fra tidsskriftet "Saxo" 1984, 1. årgang) <i>Christian den 4s. pestforordning. 15. januar 1625</i> fra Danmarkshistorien.dk https://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/christian-4s-pestforordning-1625/ (23.11.2021) FILM: Liv Thomsen for Danmarks Radio: <i>Liv i Renæssancen - Maren splids, de satans kvinder</i> (2009) et kort udklip Straffens formål fra www.forbrydelseogstraf.dk (2015) https://www.forbrydelseogstraf.dk/straffens-formaal Straffens udvikling fra www.forbrydelseogstraf.dk (2015) https://www.forbrydelseogstraf.dk/straffens-udvikling (vimeo video) Straf i dag fra www.forbrydelseogstraf.dk (2015) https://www.forbrydelseogstraf.dk/straf-i-dag Ca. 70 sider Supplerende materiale: <i>Sagen om Anna Lourup</i> fra Carl-Johan Bryld: "Danmark - tider og temaer", systime.dk
Omfang	Anvendt uddannelsestid: 16 lektioner af 50 minutter(historie)
Særlige fokuspunkter	I dette forløb vil vi oparbejde viden om straf og forbrydelse i Danmark fra middelalderen og frem til oplysningstiden med fokus på samfundspyramiden, den sorte død samt renæssancen og oplysningstiden.

	Vi vil kigge på kildekritisk analyse og lære de forskellige kildeanalytiske begreber. Vores mål vil være på at opbygge viden om hvordan man analyserer og hvordan man laver en god problemformulering - noget som er vigtigt den mundtlige eksamen. Kernestof: - Nedslag i verdens og Europas historie med fokus på straf og forbrydelse fra landskabslovene til hekseforfølgelse og en kort opsummering om fængselsstraffe og ændringer efter enevælde. - Anvende og kombinere viden og metoder fra historiefaget og indsigt i samfundsmæssige og kulturelle sammenhænge i Danmark og i andre lande. - At formulere og diskutere historiefaglige problemstillinger med anvendelse af viden fra emnet.
Væsentligste arbejdsformer	Læreroplæg, individuel læsning, gruppearbejde, quiz, fælles gennemgang, lydfilesaflevering med mundtligt oplæg.